

TUUSULANJÄRVEN KUNNOSTUSTYÖRYHMÄN KOKOUS

Aika:	Perjantai 7.4.2017 klo 9.00 - 12.15	
Paikka:	Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymä Kultasepänkatu 4 B, Kerava	
Osallistujat:	Petri Juhola (pj.) Kaarina Laine Esa Lehtinen Pekka Kylänpää Pertti Seuna Juha Helenius Anu Tyni Pertti Paakkinen Kirsti Lahti Mauri Pekkarinen Jaana Hietala (siht.)	Tuusulan kunta Järvenpään kaupunki Uudenmaan ELY-keskus Tuomalan kalastuskunta Tuusulanjärven vesiensuojeluyhdistys ProAgria Etelä-Suomi Keski-Uudenmaan ympäristökeskus Pro Tuusulanjärvi -liike Vantaanjoen ja Helsingin seudun vsy KUVES KUVES
Poissa:	Hannu Kantola	Tuusulan kunta

**1.
KOKOUKSEN TYÖJÄRJESTYS**

Kokouksen yhteydessä pidetään miniseminaari ajankohtaisista aiheista ja hanke tarjoaa Mauri Pekkarisen läksiäiskahvit. Tämän takia kokoukseen on kutsuttu myös hankkeen ohjausryhmän jäsenet sekä KUVESin uusi toimitusjohtaja Kari Korhonen

Erkki Kukkonen	Järvenpään kaupunki
Helinä Perttu	Järvenpään kaupunki
Sakari Heikkilä	Tuusulan kunta
Tero Taponen	Uudenmaan ELY-keskus
Kari Naalisvaara	Pajalan yht. vesialueen osakaskunta
Pentti Korkka	Tuomalan kalastuskunta
Pentti Mattila	Tuusulan seudun maataloustuottajat ry
Tuija Reinikainen	Pro Tuusulanjärvi -liike
Matti Hilli	KUVES
Kari Korhonen	KUVES

Päätös: Jaettu asialista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi.

**2.
MINISEMINAARI**

Jukka Horppila, Helsingin yliopisto: Järvien hapetushoidon vaikutus fosforin kiertoon
Tommi Malinen Helsingin yliopisto: Tuusulanjärven ulappa-alueen kalastotutkimukset
Kaarina Laine Järvenpään kaupunki: Järvenpään hulevesiratkaisut

Keskustelu: Hapettimien tehon säätöä ehdotettiin kokeiltavaksi turbulenssin vähentämiseksi. Lisäksi keskusteltiin Ristinummen alueen rakentamisesta ja siinä yhteydessä Laineen mukaan selvitetään Räikiälänojan vedenjohtokykyä ja viivytyrakenteiden rakentamista.

3. EDELISEN KOKOUKSEN PÖYTÄKIRJA

Päätös: Kunnostustyöryhmän pöytäkirja 1/2017 hyväksyttiin.

4. HANKKEEN KUSTANNUSTEN SEURANTA V. 2017

Hankkeen kustannukset tammi - maaliskuussa 2017 ovat yhteensä 31 100 € (Liite 1).

- Viljelijöiden vesiensuojelupalkkiot (9 800 €).
- Rantamo-Seittelin seurannan 1 kk:n sähkölasku (100 €)
- Klenkon kosteikon vedenkorkeuden seuranta ja Räikiälänojan vedenlaadun seuranta (2 700 €).
- Hapettimien sähkölaskut ja huoltosopimuksen 1. erä (4 200 €).
- Henkilöstö ja muut yleiset menot 14 300 €

Päätös: Kunnostustyöryhmä merkitsi tiedoksi hankkeen kustannukset alkuvuonna 2017.

5. TAIMENEN KOTOUTTAMISEEN LIITTYVÄT SELVITYKSET

Tuusulanjärven kalatien valmistumisen jälkeen on mahdollista kokeilla taimenen kotouttamista Vuohikkaanojaan, jonka vedenlaatu on riittävän hyvä taimenelle. Vuohikkaanojaan oli tarkoitus siirtää poikasia Tuusulanjoesta jo syksyllä 2016. Joessa oli kuitenkin vain vähän taimenia, joten siirtoistutusta ei voitu tehdä. Sähkökoekalastus toistetaan Tuusulanjoen Myllykylässä syksyllä 2017. Mikäli poikastiheys on riittävän suuri, voidaan osa niistä siirtää Vuohikkaanojaan.

Virtavesien hoitoyhdistys Virhon seurannoissa Vantaanjoen vesistön parhailla kutupaikoilla taimenen kesänvanhojen poikasten tiheydet ovat viime vuosina olleet erittäin hyviä, monissa paikoissa 40 - 150 kpl/100 m², parhaimmillaan jopa yli 200 kpl/100 m². Tuusulanjoen poikastiheydet ovat olleet selvästi pienempiä (<10 kpl/100 m²). Yksi mahdollinen syy pienempiin kalamääriin on hyvien kutualueiden puute. Tuusulanjoen taimenkantaa voitaisiin vahvistaa kutualueiden kunnostuksella. Joen lisääntymisalueiden inventoinnilla selvitetään kutupaikkojen kunnostustarvetta. Tavoitteena on tuottaa joessa riittävästi poikasia Vuohikkaanojaan siirrettäväksi. Myös Vuohikkaanojan uoma inventoidaan samalla.

Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistykseltä (VHVSY) on pyydetty tarjous Tuusulanjoen sähkökoekalastuksesta ja Tuusulanjoen ja Vuohikkaanojan lisääntymisalueiden inventoinnista. Molemmat työt tehdään yhdistyksen Jokitalkkarin toimesta tuntityönä. Sähkökalastuksen tuntihinta on 63 € (Liite 2) ja uomien inventointi 70 € (Liite 3). Sähkökalastuksen kustannukset ovat n. 600 €. Arvio kutualueinventoinnin työmäärästä vaihtelee 23 - 37 työtunnin välillä ja kustannukset vastaavasti 3 600 - 5 300 €.

Keskustelu: Anu Tyni kertoi, että Tuusulan kaavoitus on teettämässä kesän aikana luontoinventoinnin Vuohikkaanojassa.

Päätös: Kunnostustyöryhmä hyväksyi taimenen kotouttamiseen liittyvän sähkökoekalastuksen Tuusulanjoella (600 €) ja lisääntymisalueiden inventoinnit (3 600 - 5 300 €) VHVSY:n tarjousten mukaisesti. Vuohikkaanojan inventoinnin osalta selvitetään yhteistyömahdollisuutta Tuusulan kunnan kaavoituksen kanssa.

6. HOITOKALASTUKSEN SAALISSEURANNAN NÄYTTEENOTTO

Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry (VHS-VY) toteutti nuottasaaliin lajijakauman näytteenoton vuosina 2014, 2015 ja 2016. Yhdistykseltä pyydettiin tarjous myös vuoden 2017 näytteenotosta. Tarjouksen mukainen tuntihinta on 70 €, joka on sama kuin vuosina 2015 ja 2016 (Liite 4).

Työhön kuluva aika määräytyy kalastuspäivien mukaan. 30 apajan saaliin käsittelyyn kuluu n. 70 tuntia (4 900 €) ja matka- ja tarvikkekulut ovat n. 600 €, jolloin saalisseurannan kustannukset ovat arviolta 5 500 €.

Päätös: Kunnostustyöryhmä hyväksyi saalisseurannan toteuttamisen VHVSY:n tarjouksen mukaisesti (5 500 €).

7. ULAPPA-ALUEEN KALASTON SEURANTA

Ulappa-alueen kalatiheyden kaikuluotaustutkimus on toteutettu vuosina 2005 - 2016. Vuoden 2016 raportti on liitteenä 5.

Tutkimusta esitetään jatkettavaksi myös vuonna 2017. Se tuo tietoa mm. kuhan poikastuotannon onnistumisesta ja kuorekannan kehityksestä, jota ei voi muuten arvioida. Helsingin yliopiston tarjoushinta tutkimukselle on n. 8 800 € (Liite 6). Kala- ja vesitutkimus Oy toteuttaa tutkimuksen troolauksen, jonka kustannukset kahden henkilön tekemänä ovat n. 1 200 € (Liite 7). Koko tutkimuksen kustannukset ovat yhteensä n. 10 000 €. Vastaavan tut-

kimuksen kustannukset vuonna 2016 olivat yhteensä 9 400 €, silloin näytteenottoon osallistui KAVETUsta vain yksi työntekijä.

Päätös: Kunnostustyöryhmä

a) merkitsi tiedoksi vuoden 2016 kalatutkimusraportin ja
b) hyväksyi ulappa-alueen kalatutkimuksen toteuttamisen vuonna 2017 (n. 10 000 €).

8. HAPETUKSEEN LIITTYVÄT SEDIMENTAATIOMITTAUKSET

Helsingin yliopiston professori Jukka Horppila on suunnittelemassa hapetuksen vaikutuksiin liittyvää tutkimushanketta. Kesällä on suunniteltu tehtäväksi hankkeeseen liittyviä valmistelevia selvityksiä liitteen 8 mukaisesti. Näytteenoton hoitaa pääosin KUVES-in henkilöstö. Kustannuksista saadaan hinta-arvio kokoukseen mennessä.

Keskustelu: MetropoliLabin tarjouksen (liite, 5.4.2017) mukaan sedimentin kuiva-ainepitoisuuden, hehkutusjäännöksen ja kokonaisfosforianalysoinnin hinta on 40,80 €/näyte, joten laboratorioanalyysien kustannukset ovat (4*10 näytettä) 1 600 €/kesä.

Päätös: Kunnostustyöryhmä päätti toteuttaa sedimentaatiomittaukset kesällä 2017. Myös syvänteen reaaliaikainen happimittaus päätettiin toteuttaa vuosien 2015 ja 2016 tapaan mikäli hinta on sama kuin aiemmin (1000 €/kk).

9. MÄYRÄNOJAN VIRTAUSLASKELMA

Mäyränojan kunnostusta ja tulvahaittoja on selvitelty yhdessä VILKKU-hankkeen ja viljelijöiden kanssa ja siihen liittyen Etelä-Suomen salaojakeskukselta on pyydetty tarjous Mäyräojan virtauslaskelmista. Tarjousta ei ole saatu kokoukseen mennessä.

Laskennan tavoitteena on selvittää Mäyränojan tulvaherkkyyttä Tuusulanjärven eri virtaamilla ja vedenkorkeuksilla. Laskelmien perusteella nähdään, helpottaisiko Mäyräojan perkaus peltojen tulvimista ja onko järven pinnan korkeudella vaikutusta peltotulviin.

Päätös: Kunnostustyöryhmä päättää virtaamalaskelman toteutuksesta sähköpostitse, kun tarjous on saatu.

10. TIEDOKSI

Räikilänojan kosteikon pato korjataan huhtikuun aikana, mikäli kulku alueelle saadaan järjestettyä. Padon harjaa korotetaan suurilla lohkokivillä. Arvio kustannuksista on 900 €.

Järvenpään Vanhakylän kosteikon luontoselvitys ja suunnitelma ovat valmistumassa. Toteutuksen vaatimat luvat selvitetään ja haetaan kevään aikana.

VILKKU-hanke järjestää Klenkon kosteikolla viljelijättilaisuuden ”Kosteikon monet mahdollisuudet” (Liite 9).

Iktyonomiopiskelija Jari Kosonen palkataan kuntayhtymän kesätyöntekijäksi 1.6. - 31.8.2017. Hänen työtehtäviinsä kuuluu mm. vedenlaadun seuranta Tuusulanjärvellä, Keravanjoella ja Lammaslammella. Tämä on Jarin toinen kesä KUVESissa.

Tuusulanjärven vesiensuojeluyhdistys järjestää eri toimijoiden kanssa ”Tuusulanjärvi tutuksi” -päivän Fjällbossa 4.6.2017. Ohjelmassa on paljon lapsille suunnattua tekemistä.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

9. MUUT ASIAT

Keskusteltiin maataloudesta ja todettiin, että alueella on käynnissä useita hankkeita, joiden tuloksia voidaan hyödyntää neuvonnassa. Maan rakenteen ja orgaanisen aineksen määrän todettiin olevan keskeisiä pellon vesitalouden kannalta. Pentti Mattila ehdotti, että pyydetään viljelijä Tuomas Mattila kertomaan kokemuksestaan. Tämä välitetään VILKKU-hankkeelle syksyä varten. Myös Pentti voisi kertoa omista kokemuksistaan. Myös Piiliojan ja Räikilänojan kosteikot tulivat esille.

10. SEURAAVA KOKOUS

Päätös: Kunnostustyöryhmän seuraava kokous on perjantaina 15.9. klo 9.00.

11. MAURI PEKKARISEN EVÄSTYKSET TULEVAISUUTEEN

Kokouksen lopuksi Mauri Pekkarinen pohti hankkeen tulevaisuuden näkymiä.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Jaana Hietala

Sähköinen jakelu:
Kunnostustyöryhmän jäsenet
Kunnostushankkeen www-sivut